Dosarul nr.2ac-83/24 (2-20165478-03-2ac-10072024)
Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător: Alexandra Romanaș,

DECIZIE
În numele Legii

28 ianuarie 2025 mun. Bălţi

Colegiul civil și de contencios administrativ
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei Elena Grumeza,
Judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
grefier Topada Olga,
examinând în ședință publică, apelul declarat de apelantul SRL ”Covcor” împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Gribex Trans” către SRL ”Covcor” privind încasarea clauzei penale, a dobânzii de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 31 decembrie 2020 reclamantul SRL ”Gribex Trans” s-a adresat cu o cerere în judecată către SRL ”Covcor” prin care a solicitat:
   - ✓ încasarea sumei de 5000 euro, echivalentul în lei MD la data executării, cu titlu de clauză penală;
   - ✓ încasarea dobânzii în mărime de 16, 98 euro echivalentul în lei MD la data executării;
   - ✓ încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii s-a invocat că, SC ”Gribex Trans” SRL are semnat cu Uzina Metalurgică din Moldova or. Rîbnița, contract privind transportare metalului uzat din România către Uzina Metalurgică din Moldova.
3. A relatat că, pentru executarea contractului menționat supra, SC ”Gribex Trans” SRL începând cu 30 martie 2020, a contractat multiple ori SRL ”Covcor” în calitate de transportator privind transportarea internațională de marfă și anume a metalului uzat din Romania către Uzina metalurgică din Moldova (client SC ”Gribex Trans” SRL).
4. A menționat că, în perioada 30.03.2020-27.10.2020, SC ”Gribex Trans” SRL a contractat cu SRL ”Covcor” un număr de aproximativ 98 de comenzi în sumă totală de peste 100 000 dolari SUA. Una din clauzele esențiale a tuturor acestor contracte comandă semnate între SC ”Gribex Trans” SRL și SRL ”Covcor” este stabilită la p. 33 și ține de penalizarea pentru contractarea directă a clientului SC ”Gribex Trans” SRL (adică a Uzinei metalurgice din Moldova or. Râbnița) de către transportatorul SRL ”Covcor”.

5. Conform pct. 33 părțile au convenit: ”Contractarea directă sau internațională a clientului nostru (la caz Uzina metalurgică din Moldova, or. Rîbnița) de către transportator (SRL ”Covcor”) în termen de 1 an de la terminarea ultimului transport efectuat pentru SC ”Gribex Trans” SRL ne dă dreptul să oprim și să anulăm toate plățile către acest transportator precum și o penalizare de 5000 euro pe care se obligă să o achite companiei noastre în maxim 15 zile de la data emiterii facturii”.
6. A mai reținut că, prin cererea nr. 17 datată cu 01 noiembrie 2020, SRL ”Covcor” a informat SC ”Gribex Trans” SRL despre faptul că dânșii au încheiat cu Uzina metalurgică din Moldova, or. Râbnița contractul de transport a fierului uzat din Romania. Astfel, SRL ”Covcor” a contractat direct și/sau prin intermediari clientului Uzina Metalurgică din Moldova, prin ce se distinge în opinia reclamantului, un comportament dolosiv din partea SRL ”Covcor”, legat de nerespectarea prevederilor contractuale și legale, fiind aduse prejudicii considerabile SC ”Gribex Trans” SRL.
7. Notează în continuare că, SC ”Gribex Trans” SRL în calitate de parte a contractelor semnate, întotdeauna și-a executat și cu bună credință obligațiile asumate.
8. În continuare, ca urmare a situației create în adresa SRL ”Covcor” a fost expediată notificarea din 19.11.2020 (recepționată la 23.11.2020) privind dezacordul cu situația creată și solicitarea despre plata clauzei penale. La notificare fiind anexat și factura/invoice-ul, cu indicarea rechizitelor bancare unde urmează a fi efectuată plata. La notificarea expediată, SRL ”Covcor” nu a reacționat până în prezent şi nici nu a efectuat plata solicitată.
9. Susține că, se distinge un comportament dolosiv din partea pârâtului, legat de nerespectarea prevederilor legale, prin eschivarea de la plata obligației de plată, pentru ce pârâtul este obligat să achite reclamantului și o dobândă de întârziere stabilită de art. 942 Cod Civil al RM în mărime de 16,98 euro, calculată începând cu expirarea a 15 de zile de la recepției notificării şi facturii anexate la aceasta.
10. Afirmă că, dat fiind faptul, că pârâtul nu şi-a îndeplinit obligația la termenul scadent, involuntar reclamantul a fost atras în proces de judecată şi a fost nevoit, să suporte cheltuieli de judecare a pricinii care constau din: taxa de stat plătită pentru examinarea pricinii date şi cheltuieli de asistență juridică, conform bonurilor de plată anexate.
11. Prin încheierea protocolară din 23 februarie 2021 în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Uzina Metalurgică din Rîbnița (f.d.63, vol.II).
12. Ulterior, reclamantul a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor prin care a solicitat încasarea dobânzii stabilite la art. 942 CC, în mărime de 2029, 79 euro convertiți în lei (f.d.168-169, vol. II).

Poziția instanței de fond:

13. Prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 21 februarie 2024 s-a admis parțial acțiunea civilă depusă de SC ”Gribex Trans” SRL. S-a încasat din contul SRL ”Covcor” în beneficiul SC ”Gribex Trans” SRL suma de 5000 euro echivalentul în lei MD la data executării cu titlu de clauză penală stabilite în contractele comandă la p. 33; suma de 2209,79 Euro, echivalentul în lei MD la data executării, cu titlu de dobândă de întârziere; suma de 9000 lei cu titlu de asistență juridică și suma de

4360,00 lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea acțiunii. În rest pretențiile s-au respins.

Solicitarea apelantului:

14. Invocând netemeinicia hotărârii instanței de fond, la 21 martie 2024 SRL ”Covcor” a declarat apel nemotivat prin care și-a manifestat dezacordul împotriva hotărârii instanței de fond din 21 februarie 2024, solicitând admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.
15. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Bălți din 18 iulie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel, și s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea cererii de apel motivate și a bonului plății taxei de stat și taxei de timbru.
16. La 29 august 2024 SRL ”Covcor” a depus bonul de plată a taxei de stat și de timbru și cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii, totodată a solicitat restituirea cauzei în instanța de fond în alt complet de judecată.

Argumentele părților:

17. În motivarea apelului s-a invocat că, reclamantul ignorând obligația încheierii acordului adițional la contract, prevăzută de pct. 1.1, 1.2, 1.3, 9.1, preambulul contractului №01/03/2020 coținea și conținutul ”Comanda”, camuflând abuziv în pct. 33 din comenzile de transport anularea plăților pentru transport și încasarea de la transportator a penalității de 5000 EURO pentru contractarea directă, a introdus în toate comenzile în adresa ”Covcor” SRL clauza abuzivă cu următorul conținut: ”Contractarea directă sau intermediară a clientului nostru de către transportator în termen de 1 an de la terminarea ultimului transport efectuat pentru Gribex Trans SRL ne dă dreptul să primim și să anulăm toate plățile către acest transportator precum și o penalizare de 5000 EURO pe care se obligă să achite companiei noastre în maxim 15 zile de la emiterea facturii.
18. Invocând prevederile art..332. alin.(1) Cod Civil, art. 348, art.357 alin.(1), 1069 alin. 1) Cod civil, art. 1069 alin. 3) Cod civil, art. 1070 alin. 1) Cod civil, art. 1073 alin. 1) Cod civil, art. 1074 Cod civil, 1075 alin. 1) Cod civil, art. 1076 alin. 1) Cod civil, susține apelantul că, înainte de a semna comenzile de către ”Gribex Trans” SRL și ”Covcor” SRL, aceștia aveau înțelegere verbală la semnarea comenzilor după ce marfa a fost transportată de la ”Gribex Trans” către Uzina Metalurgică Râbnița, fapt confirmat în toate comenzile a companiei ”Gribex Trans”, care în preambul au următorul conținut: ”Confirmând convorbirea noastră prin care s-a convenit executarea în conformitate cu prevederile CMR a următorului transport rutier în condițiile specificate în comandă, SC ”Gribex Trans” cu sediul în România, în persoana directorului Tenu Dionisie, care acționează din numele său și a Clienților săi, numită în continuare Comandatar și ”Covcor” SRL, cu sediul în Republica Moldova, or. Rezina, str. 27 august 64 numită în continuare Transportator, au semnat prezentul contract cu privire la Transportarea Internațională de Mărfuri – reprezintă în sine de fapt Comanda, prin care de fiecare dată ”Covcor” SRL efectua transportarea mărfurilor și nicidecum un nou contract. Despre acest fapt a menționat în cererea sa

de chemare în judecată reclamantul, care a invocat că a încheiat cu pârâtul contract de transport la data de 27 martie 2020 și a anexat la cererea de chemare în judecată contractele de comandă.

19. Astfel, concluzionează că prin referința înaintată de reprezentantul SC ”Covcor” SRL, avocatul Denis Terioșchin, s-a solicitat: (1) A recunoaște ca clauze abuzive punctele 33 din contracte comandă, încheiate între ”Gribex Trans” SRL și ”Covcor” SRL în perioada 27 martie 2020 – 01 noiembrie 2020. (2) A respinge cererea de chemare în judecată a SC ”Gribex Trans” SRL verso SC ”Covcor” SRL privind încasarea prejudiciului ca neîntemeiată.
20. În continuare, în ședința de judecată din data de 28 iulie 2022, avocatul Denis Terioșchin, reprezentantul SC ”Covcor” SRL, a înaintat acțiune reconvențională, solicitînd: Admiterea acțiunii reconvenționale cu dispunerea incasării din contul SC ”Gribex Trans” SRL în contul SC ”Covcor” SRL a datoriei de bază în mărime de 3300,00 Dolari SUA; A recunoaște ca clauze abuzive punctele 33 din contracte comandă, încheiate între ”Gribex Trans” SRL și ”Covcor” SRL în perioada 27 martie 2020 – 01 noiembrie 2020. Respingerea cererii de chemare în judecată a SC ”Gribex Trans” SRL către SC ”Covcor” SRL privind încasarea prejudiciului.
21. Prin încheierea protocolară din 28.07.2022, judecătorul Alexandra Romanaș nu a dat curs acțiunii reconvenționale și a acordat termen pentru achitarea taxei de stat pînă la data de 09.08.2022. Ținând cont de faptul că taxa de stat nu a fost achitată în termen, prin încheierea protocolară din 20.10.2022 judecătorul Alexandra Romanaș a restituit acțiunea reconvențională din motiv că taxa de stat a fost achitată în afara termenului acordat.
22. Ulterior, avocatul Denis Terioșchin a înaintat acțiuni reconvenționale repetat și la data de 02.11.2022, Judecătoria Orhei, sediul Central, a recepționat prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei” acțiunea reconvențională a avocatului Denis Terioșchin privind admiterea acțiunii reconvenționale cu dispunerea încasării din contul SC ”Gribex Trans” SRL în contul SC ”Covcor” SRL a datoriei de bază în mărime de 3300,00 Dolari SUA; A recunoaște ca clauze abuzive punctele 33 din contracte comandă, încheiate între ”Gribex Trans” SRL și ”Covcor” SRL în perioada 27 martie 2020 – 01 noiembrie 2020. Respingerea cererii de chemare în judecată a SC ”Gribex Trans” SRL către SC ”Covcor” SRL privind încasarea prejudiciului, fiind achitată integral taxa de stat, anexată la acțiunea reconvențională.
23. Ulterior, în prezenta cauză a intervenit al doilea avocat a SC ”Covcor” SRL, Vasile Lucanovschi, care în ședința de judecată din data de 06.07.2023 a susținut acțiunea reconvențională și a solicitat ca aceasta să fie pusă pe rol și examinată concomitent cu cererea de chemare în judecată a SC ”Gribex Trans” SRL.
24. Prin încheierea protocolară din 06.07.2023 a judecătorului Alexandra Romanaș din cadrul Judecătoriei Orhei, sediul Central (dosar nr.2c 159/2020), s-a restituit acțiunea reconvențională înaintată de SRL ”Covcor” la data de 02.11.2022 către SC ”Gribex Trans” SRL, pe motiv că nu a fost achitată taxa de stat în termenul stabilit de către instanță.

25. Astfel, constată că instanța de fond nu a intrat în esența pretențiilor înaintate și nu a ținut cont că acțiunea reconvențională a fost înaintată repetat la data de 02.11.2022, fiind anexate toate înscrisurile și confirmarea achitării a taxei de stat în original. Prin urmare, temeiurile, care au stat la baza restituirii acțiunii reconvenționale din data de 20.10.2022 nu puteau sta la baza restituirii acțiunii reconvenționale din data de 02.11.2022, deoarece aceasta se încadrează în prevederile art. 166, art. 167, art. 173 Cod de procedură civilă.
26. La caz, mai atrage atenția instanței de apel că la materialele dosarului nu se regăsește nici o încheiere motivată de restituire a acțiunilor reconvenționale, eroare procesuală care oblige instanța de apel să dispună rejudecarea cauzei în instanța de fond. În repetate rânduri SC ”Covcor” SRL și reprezentanții întreprinderii mereu s-au referit la prevederile art. 1069-art. 1081 Cod civil, solicitând recunoașterea ca clauze abuzive punctele 33 din contracte comandă, încheiate între ”Gribex Trans” SRL și ”Covcor” SRL în perioada 27 martie 2020-01 noiembrie 2020. Necătând la argumentele și prevederile legale, instanța de fond a ignorat solicitările SC ”Covcor” SRL și nici măcar nu s-a expus asupra acestora în hotărârea sa.
27. Prin urmare, SC ”Covcor” SRL constată: (1) La materialele dosarului nu se regăsesc încheierile motivate din data de 28.07.2022 și din 06.07.2023 a Judecătoriei Orhei sediul Central de restituire a acțiunilor reconvenționale a SC ”Covcor” SRL către ”Gribex Trans” SRL. (2) Instanța de fond în hotărârea sa nu s-a expus asupra argumentelor menționate în referința SC ”Covcor” SRL pe marginea cererii de chemare în judecată ”Gribex Trans” SRL. (3) Instanța de fond nu a cercetat referința SC ”Covcor” SRL pe marginea cererii de chemare în judecată ”Gribex Trans” SRL. (4) Instanța de fond eronat a constatat că în ședințele de judecată nu a fost prezent reprezentantul SC ”Covcor” SRL.
28. Astfel susține apelantul că, prin restituirea acțiunii reconvenționale instanța de fond a încălcat flagrant prevederile art. 7 alin. (1) CPC, la fel instanța de fond a încălcat și prevederile art. 26 alin. (2) CPC, iar prin neexpunerea asupra argumentelor invocate în referință, instanța de fond a încălcat flagrant prevederile art. 25 alin. (1) CPC.
29. Prin referința din 18 noiembrie 2024 avocatul Vasilachi Alexandru în interesele SC ”Gribex Trans” SRL a solicitat respingerea apelului.
30. În ședința instanței de apel, apelantul SRL ”Covcor” și intervenientul accesoriu Uzina Metalurgică Rîbnița nu s-au prezentat. Procedura de citare legală a fost respectată prin intermediul poștei electronice și poștei terestre (f.d.8, vol.III). Careva cereri privind fixarea unui noi termen de examinare a cauzei nu a parvenit.
31. Conform art. 379 alin.2) CPC al RM neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces citaţi legal despre data, locul şi ora şedinţei nu împiedică judecarea apelului.
32. Prin urmare, Colegiul Civil reieșind din prevederile normei date, art. 379 CPC, a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantului și intervenientului accesoriu care au fost înștiințați în mod legal despre data și ora examinării cauzei.

33. Reprezentantul intimatului SC ”Gribex Trans” SRL, avocatul Vasilachi Alexandru a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

34. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, audiind participanții la proces Colegiul judiciar consideră necesar să admită apelul din următoarele motive:
35. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
36. Instanţa de apel constată că Judecătoria Orhei, sediul central a pronunţat dispozitivul hotărârii la 21 februarie 2024, iar cererea de apel a fost declarată la 21 martie 2024, prin urmare în termenul legal.
37. Conform art. 385 lit. „c” CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre.
38. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
39. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărârii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
40. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
41. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
42. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
43. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
44. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual,

completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

45. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
46. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
47. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
48. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
49. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

50. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
51. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
52. Lecturând hotărârea instanței de fond, Colegiul civil o consideră neîntemeiată parțial și pasibilă casării în parte, având suport legal următoarele norme materiale.
53. Conform prevederilor art.9 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil*,* drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.
54. Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.
55. Potrivit art. 15 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
56. Din suportul probator anexat la materialele cauzei rezultă că, la data de 16 mai 2019 și respectiv 21 mai 2020, între SC ”Gribex Trans” SRL în calitate de expeditor și SAD ”Uzina Metalurgică Moldovenească” în calitate de beneficiar, a fost încheiate contractele nr. nr. GB-102 și GB2105 privind prestarea serviciilor de expediere și transport (f. d. 73-82, vol. II).
57. De altfel, la data de 27 martie 2020, între SC ”Gribex Trans” SRL în calitate de Client și SRL ”Covcor” în calitate de Transportator, a fost încheiat Contractul de transport nr. 01/03/2020. (f. d. 175-178, vol. II).
58. Astfel, conform pct. 1.1 a contractului nominalizat, Transportatorul s-a obligat în baza comenzilor Clientului, Anexe la Contract, să presteze servicii de transport a mărfii/bunurilor indicate în Comandă, anexă la prezentul contract. Iar potrivit pct. 2.3 al contractului, transportatorul efectuează transportarea mărfii/bunurilor *în conformitate cu condițiile comenzilor, Anexe la prezentul Contract*, care sunt părți integrante ale acestuia și au aceeași valoare juridică.
59. Potrivit pct. 6.1 al contractului, clauzele prezentului contract își produc efectul pe toată perioada de valabilitate a acestuia, iar conform pct. 7.1. prezentul Contract intră în vigoare la momentul semnării lui de către ambele părți, și este valabil pentru o perioadă determinată, până la 31.12.2020.
60. Astfel potrivit probatoriului cauzei se atestă că, începând cu data de 30 martie 2020, SC ”Gribex Trans” SRL a contractat SRL ”Covcor” multiple comenzi la suma de 100 000 dolari SUA.

61. Totodată, întru evitarea riscului și prejudicierii clientului, părțile SC ”Gribex Trans” SRL și SRL ”Covcor” de comun acord au convenit introducerea în toate contractele/comanda a punctului 33 cu următorul conținut: *”Contractarea directă sau intermediară a clientului nostru de către transportator în termen de 1 an de la terminarea ultimului transport efectuat pentru SC ”Gribex Trans” SRL ne dă dreptul să oprim şi să anulăm toate plăţile către acest transportator precum şi o penalizare de 5000 euro pe care se obligă să o achite companiei noastre în maxim 15 zile de la data emiterii facturii”.*
62. În conformitate cu art.774 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau *a nu face*.
63. Colegiul notează că pct. 33 introdus în toate contractele/comenzile, îl obligă pe transportatorul SRL ”Covcor” de a nu contracta direct sau intermediar a clientului SC ”Gribex Trans” SRL, în termen de 1 an de la terminarea ultimului transport efectuat pentru societatea respectivă. Prin urmare, obligația asumată de SRL ”Covcor” este o obligație de a nu face, în sensul art. 774 alin. (1) Cod civil.
64. Este de menționat că obligaţia de a nu face reprezintă îndatorirea subiectului pasiv, în speță a SRL ”Covcor”, ce constă într-o conduită negativă, adică abţinerea debitorului de la ceva ce ar fi putut face dacă nu s-ar fi obligat faţă de creditor. Prin natura sa, obligaţia de a nu face este cu executare succesivă, întrucât executarea conformă a obligaţiei de a nu face constă în abţinerea de a avea o anumită conduită pozitivă pentru un timp anumit.
65. Colegiul atestă că în acest caz, avem un debitor determinat (SRL ”Covcor”) care și-a asumat prin încheierea unui contract o obligaţie de abţinere bine definită (de a nu contracta direct clientul SRL ”Gribex Trans”), pentru o perioadă de timp definită (1 an de la terminarea ultimului transport efectuat pentru SC ”Gribex Trans” SRL).
66. Articolul 775 alin. (1) Cod civil, prevede că debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.
67. Conform prevederilor art. 776 alin.1) Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
68. În conformitate cu prevederile art. 858 alin. 2) Cod civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
69. Neexecutarea obligaţiei, potrivit art.901 alin. (5) Cod civil, înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligaţiei.
70. În contextul normelor de drept citate supra Colegiul reține că, la data de 01 noiembrie 2020, adică în perioada în care Contractul de transport nr. 01/03/2020 era încă valabil, SRL ”Covcor” a expediat în adresa SC ”Gribex Trans” SRL cererea nr. 17 de reziliere a Contractului de transport nr. 01/03/2020 din 27.03.2020. (f. d 93, vol. I)
71. Astfel, apelantul SRL ”Covcor” a solicitat conform pct. 7.2 din Contract, rezilierea acestuia începând cu data de 01.11.2020, menționând că datorită faptului că SRL

”Covcor” a încheiat un contract de prestarea serviciilor de transport cu întreprinderea Uzina Metalurgică din Republica Moldova or. Râbnița, nu vor putea oferi servicii de transport pentru transportarea de fier uzat din România la Uzina Metalurgică din Republica Moldova or. Râbnița.

72. Prin urmare, Colegiul conchide cert și tranșant că SRL ”Covcor” nu a respectat obligația stipulată în pct. 33 al comenzilor de transport, parte integrantă a contractului de transport nr. 01/03/2020 din 27 martie 2020, încheiat între SC ”Gribex Trans” SRL în calitate de Client și SRL ”Covcor” în calitate de Transportator. Or, ultima comandă de transport a fost realizată de SRL ”Covcor” pentru SC ”Gribex Trans” SRL în luna octombrie a anului 2020, iar la 01.11.2020 SRL ”Covcor” a încheiat un contract de prestarea serviciilor de transport cu întreprinderea Uzina Metalurgică din Republica Moldova or. Râbnița, prin care fapt a încălcat obligația stipulată în pct. 33 al comenzilor de transport, parte integrantă a contractului de transport nr. 01/03/2020 din 27 martie 2020.
73. În circumstanțele expuse, Colegiul atestă dreptul SC ”Gribex Trans” SRL de a pretinde de la SRL ”Covcor” penalitatea în mărime de 5000 Euro.
74. Conform art. 947 Cod civil, (1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă (3) Penalitatea *poate fi stipulată în mărime fixă* sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.
75. Colegiul notează că suma prevăzută prin clauza penală are menirea de a compensa prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligaţiilor contractuale de către debitor, iar pentru aplicarea clauzei penale se cer întrunite aceleaşi condiţii ca şi în cazul răspunderii civile contractuale, cu deosebirea numai că reclamarea clauzei penale presupune neexecutarea unei obligaţii principale şi că atît existenţa, cît şi întinderea prejudiciului nu necesită a fi dovedite, prejudiciul fiind evaluat anticipat de către părți.
76. Drept urmare, prin notificarea din 19 noiembrie 2020, SC ”Gribex Trans” SRL a solicitat SRL ”Covcor” în termen de 5 zile achitarea penalității contractuale stabilită de pct. 33 în sumă de 5000 euro (f. d. 94, vol. I), notificare care a fost recepționată de apelant, însă care a fost lăsată fără răspuns și fără executare, fapt ce a generat înaintarea prezentei acțiuni în judecată.
77. Astfel, Colegiul reține că odată cu apariția drepturilor și obligațiilor civile, părțile sunt obligate de a-și înfăptui drepturile și de a-și exercita obligațiile cu bună-credință și diligență în concordanță cu stipulările contractuale.
78. Deci, în cazul în care SRL ,,Covcor” în perioada de valabilitate a Contractului de transport nr. 01/03/2020 din 27 martie 2020, a încheiat în mod direct cu Uzina Metalurgică Rîbnița contractul de transport a fierului uzat din Romania, pe cale de consecință și în conformitate cu pct.33 din Comandă, SRL ,,Covcor” este ținut să-l

despăgubească pe SC ”Gribex Trans” SRL pentru neexecutarea obligațiilor prevăzute de contract.

79. Prin urmare, instanța de fond în mod întemeiat a dispus încasarea din contul SRL ”Covcor” în beneficiul SC ”Gribex Trans” SRL suma de 5000 euro cu titlu de clauză penală stabilite în contractele comandă la pct. 33.
80. Cât privește pretenția formulată de SC ”Gribex Trans” SRL privind încasarea dobânzii de întârziere, Colegiul judiciar consideră că aceasta urmează a fi respinsă din următoarele considerente.
81. Potrivit art. 942 alin. 1)-2) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri.
82. Art. 943 alin. (1) Cod civil, stipulează că dobînda, *dobînda de întîrziere* sau, după caz, penalitatea *se calculează numai asupra sumei de bază a obligației pecuniare* (capitalului). Astfel, ținând cont de prevederile art. 943 alin.(1) CC, Colegiul civil menționează că, reclamantul solicitînd incasarea cu titlu de clauză penală a sumei de 5000 Euro, nu mai este în drept de a solicita încasarea dobânzii de întârziere pentru suma respectivă, or, nu pot fi calculate dobînzi de întîrziere pentru penalitate, care reprezintă prin sine o varietate a despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligației, mărimea căreia creditorul nu este obligat s-o probeze.
83. Or, efectul normei stipulate la art. 943 alin.(1) este că ea exclude aplicarea implicită a anatocismului, în lipsă de clauză expresă în contractul din care rezultă datoria întârziată. Prin urmare, în caz de întârziere a plăților, la aplicarea art. 942 ori a unei clauze penale, se va ține cont de precizările aduse de art. 943.
84. Din considerentele expuse, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge pretenția înaintată de SC ”Gribex Trans” SRL privind încasarea dobânzii de întârziere.
85. Ce ține de argumentele apelantului privind caracterul abuziv al pct.33 din comenzile indicate, Colegiul civil le va da o apreciere critică reieșind din următoarele.
86. Cu titlu de noțiune se reține că, *clauză abuzivă*- este clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.
87. În conformitate cu dispozițiile art. 992 alin. (1) Cod civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.
88. Potrivit art. 993 alin. (2) în colaborare cu art. 1027 alin. (1) Cod civil, părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor. Contractul se consideră încheiat dacă părţile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esenţiale.

89. Art. 1029 din Codul Civil, consfințește că, (1) Oferta de a contracta este propunerea, adresată unei sau mai multor persoane, care conține toate clauzele esențiale ale viitorului contract şi care reflectă voinţa ofertantului de a fi legat prin acceptarea ofertei. (2) Oferta produce efecte numai dacă a ajuns la destinatar înainte de a fi revocată. (3) O propunere adresată unui cerc nedeterminat de persoane (ofertă publică) este o chemare la ofertă dacă această propunere nu conţine nici o manifestare expresă a voinţei de a fi legat prin acceptare. (4) Oferta trebuie să fie fermă, univocă, serioasă şi completă.
90. De altfel, prevederile art. 1031 din Codul Civil preved că, (1) O ofertă poate fi revocată cu excepţia cazului în care ea include un termen pentru acceptare sau a cazului în care este irevocabilă în alte temeiuri. (2) Oferta, chiar şi irevocabilă, poate fi revocată dacă revocarea ajunge la destinatarul ofertei cel tîrziu concomitent cu oferta. (3) Oferta primită de destinatar nu poate fi revocată în termenul de acceptare stabilit în ofertă sau, dacă acest termen nu este stabilit sau este nejustificat de mic, în termenul necesar pentru ca destinatarul să poată exprima acceptarea şi ca răspunsul să ajungă la ofertant conform circumstanţelor cazului, practicii stabilite între părţi şi uzanţelor. (4) Dacă conform legii consumatorul are dreptul de revocare a unui anumit tip de contract, oferta făcută de consumator pentru încheierea unui asemenea contract este întotdeauna revocabilă. Orice clauză contrară dispozițiilor prezentului alineat în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută.
91. Iar conform prevederilor art. 1035 din Codul Civil, (1) Constituie acceptare declaraţia destinatarului ofertei sau o altă acţiune care atestă consimţirea ofertei. Acceptarea produce efecte din momentul în care este recepţionată de ofertant. (2) Dacă, în virtutea ofertei, a practicii stabilite între părţi şi a uzanţelor, acceptantul poate să-şi manifeste consimţământul prin săvîrşirea unor acţiuni fără notificarea ofertantului, acceptarea produce efecte din momentul săvîrşirii acţiunilor.
92. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul civil reține că relațiile contractuale de transport a mărfurilor se bazează pe principiul libertății contractuale, părțile fiind libere de a alegea condițiile contractului pe care doresc să-l încheie.
93. Astfel, în pofida alegațiilor apelantului Colegiul civil reține că, SRL „Covcor” a acceptat oferta înaintată de SC ”Gribex Trans” SRL prin semnarea la data de 27.03.2020 a contractului de transport nr. 01/03/2020 și prin semnarea multiplelor contracte comandă, astfel fiind de acord cu toate clauzele, fără a înainta careva rezerve, cu atât mai mult că, după semnarea contractelor apelantul a semnat facturile fiscale, actele de acordare a serviciilor, fără a avea careva obiecții.
94. În această ordine de idei, Colegiul civil susține poziția instanței de fond, precum că clauzele Contractului de transport nr. 01/03/2020 din 27 martie 2020 cât și comenzile de transport internațional care constituie parte integrantă a acestui contract, (pct. 2.3) au fost negociate direct cu SRL „Covcor”, și ultimul având opțiunea la acel moment de a accepta sau refuza semnarea contractelor, a invocat caracterul abuziv al clauzei penale, deja ulterior declanșării litigiului în cauză.
95. Colegiul menționează că potrivit art. 1073 Cod civil, *într-un contract dintre profesioniști*, clauza propusă de către o parte *care nu a fost negociată individual* se

consideră abuzivă dacă este prevăzută la art. 1077 și deviază considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale.

96. Este de reținut că la speță nu este aplicabilă nici una din condițiile stabilite de leguitor la art. 1077 Cod civil. Totodată, este de rematcat faptul că SRL „Covcor" are calitatea de profesionist (nu de consumator), respectiv nu poate invoca drept temei de nulitate prevederile art. 1077 Cod civil.
97. Referitor la alegațiile apelantului precum că instanța de fond în mod neîntemeiat a restituit cererea reconvențională înaintată de SRL „Covcor", instanța reține următorele.
98. Potrivit materialelor cauzei, la data de 28 iulie 2021, apelantul SRL „Covcor" a înaintat acțiune reconvențională către SC "Gribex Trans" SRL prin care a solicitat încasarea datoriei.
99. Prin încheierea protocolară a judecătoriei Orhei, sediul central din 28 iulie 2021 nu s-a dat curs cererii reconvenționale înaintate de SC "Gribex Trans" SRL către SRL „Covcor" privind încasarea datoriei (f.d.94-94 verso, vol.II).
100. Prin încheierea protocolară din 06 iulie 2023 s-a restituit acțiunea reconvențională înaintată de SC "Gribex Trans" SRL către SRL „Covcor" privind încasarea datoriei (f.d.186, Vol.II).
101. Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2023 s-a restiuit cererea de recurs declarată de SRL „Covcor" declarate împotriva încheierii protocolare a judecătoriei Orhei, sediul central din 06 iulie 2023 (f.d.192-195, vol.II).
102. Prin urmare, în cazul în care asupra legalității încheierii protocolare a judecătoriei Orhei, sediul central din 06 iulie 2023 prin care s-a restituit acțiunea reconvențională înaintată de SC "Gribex Trans" SRL către SRL „Covcor" privind încasarea datoriei, s-a expus instanța ierarhic superioară printr-un act judecătoresc, care prin prisma legii a dobândit puterea lucrului judecat și se bucură de prezumţia absolută de adevăr, repunerea în discuție a chestiunii respective ar afecta securitatea raporturilor juridice prevăzute de art.6 CEDO.
103. Cât privește pretenția reclamantului privind încasarea privind compensarea cheltuielilor de judecată, potrivit prevederilor art. 94 alin.1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.
104. Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.
105. Conform ordinului de plată nr. 1 din 26 decembrie 2020, se confirmă faptul că la înaintarea cererii de chemare în judecată reclamantul SC "Gribex Trans" SRL a achitat suma de 3160 lei cu titlu de taxă de stat, conform ordinului de plată nr. 1 din 244 mai 2023 a achitat suma de 1200 lei cu titlu de taxă de stat.

106. Prin urmare, în condiţia respingerii pretenției înaintate de reclamant privind încasarea dobânzii de întârziere, instanța de apel consideră necesar de a încasa în beneficiul SC ”Gribex Trans” SRL de la SRL „Covcor” cheltuielile de judecată în mărime de 3160 lei cu titlu de taxă de stat, proporțional pretențiilor admise din acțiune

107. Reieșind din cele constatate mai sus, instanța de apel admite cererea de apel declarată SRL „Covcor”, casează parțial hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 21 februarie 2024 cu emiterea unei noi hotărâri”.

108. În temeiul art. 385 lit. „c” CPC al RM, Colegiul civil

decide:

Admite apelul declarat de apelantul SRL ”Covcor”

Casează parțial hotărârea judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024, în partea încasării dobînzii de întîrziere, cu emiterea în această parte a unei noi soluții după cum urmează:

Se respinge capătul din cererea de chemare în judecată înaintată de SRL ”Gribex Trans” către SRL ”Covcor” privind încasarea dobînzii de întîrziere.

Se încasează de la SRL ”Covcor” în beneficiul SRL ”Gribex Trans”, cheltuieli de judecată compuse din taxa de stat în partea admisă din acțiune în sumă de 3160 (trei mii una sută șasezeci) lei.

În rest, hotărârea judecătoriei Orhei sediul Central din 21 februarie 2024 se menține fără modificări.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**